

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRO METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2023 METŲ VEIKLĄ

2024 m. balandžio 15 d., Vilnius

BENDRA INFORMACIJA

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras“ (toliau – NIPC) įregistruotas Teisingumo ministerijoje (vėliau – VĮ „Registrų centras“) 1995 m. gruodžio 4 d., JAR kodas 192013926, buveinė Odminių g. 12, Vilniuje.

NIPC yra nacionalinė nevyriausybė organizacija (toliau – NVO): NVO paramos gavėjo statusas nuo 2004.10.26, NVO žyma nuo 2020.11.03.

Iki 2019 m. rugpjūčio 1 d. vienintelis NIPC dalininkas buvo Atviros Lietuvos Fondas. Nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. NIPC dalininkais tapo 6 fiziniai asmenys.

Fondo dalininkų skaičius per ataskaitinius metus kito: praėjusių metų pabaigoje (2022.12.31) – 5 fiziniai asmenys, ataskaitinių finansinių metų pabaigoje (2023.12.31) – 6 fiziniai asmenys.

Ataskaitinio laikotarpio metu įvairiuose projektuose dirbo 8 asmenys.

NIPC pagrindinis tikslas – stiprinti šalies nevyriausybines organizacijas savų interesų atstovavimui ir NVO sektoriaus plėtrai visuose lygiuose.

NIPC strateginiai uždaviniai:

- Vykdyti aktyvią NVO sektoriaus stebėseną, teikti išvadas bei rekomendacijas dėl NVO teisinės ir mokesinės aplinkos, viešinti NVO aktualijas (www.3sektorius.lt, www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras);
- Socialinės integracijos į NVO darbo rinką ir savanorystę skatinimas;
- Stiprinti NVO tarybas Lietuvos savivaldybėse, diegiant gero valdymo principus ir teikiant vietos situacijos analizes bei rekomendacijas;
- Analizuoti viešųjų paslaugų (kultūra, švietimas, sportas, socialinės ir kitos) politikos formavimo, administravimo ir jų teikimo situaciją nacionaliniu mastu ir kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje;
- Analizuoti ir vykdyti apskaičiavimą kiek socialinės ekonomikos dalyviai (nevyriausybines organizacijos, socialiniai verslai, savanoriai) sukuria indėlio į bendrą šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP);
- Organizuoti mokymus, konferencijas, forumus (Nacionalinį NVO forumą, regioninius NVO tarybų forumus) ir kitus renginius NVO stiprinimo klausimais.

PROJEK TINĖ VEIKLA

Ataskaitinio laikotarpio metu buvo vykdomi 5 konkurso būdu laimėti projektai:

1. „Savivaldybių ir NVO bendradarbiavimo skatinimas teikiant viešąsias paslaugas“, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal Nacionalinių nevyriausybinų organizacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2023 metais atrankos konkursą.

Projekto tikslas – didinti viešųjų paslaugų teikimo kokybę, skaidrumą ir lankstumą, diegiant gero valdymo principus savivaldybėse bei stiprinant NVO tarybų veiklą.

Projekto įgyvendinimo metu buvo sprendžiama viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo problema Lietuvos savivaldybėse, siekiant atverti jų duomenis ir tobulinti viešųjų paslaugų sistemą, į jų teikimą įtraukiant NVO ir bendruomenes. Buvo analizuojama visų 60 Lietuvos savivaldybių pažanga įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, teikiama metodinė pagalba savivaldybėms ir NVO bei stiprinamas jų tarpusavio bendradarbiavimas organizuojant regioninius NVO forumus visose Lietuvos apskrityse gerosios patirties dalinimuisi. Teikiama informacija, konsultacijos, metodinė pagalba jau veikiančioms NVO ir visuomenei dėl NVO sektoriaus ir galimybių įkurti NVO. Užbaigiant projektą, kaip ir kasmet, buvo organizuojamas metinis Nacionalinis NVO forumas.

Projekto trukmė: 2023 m. sausio 1 d. – 2023 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 55.000 EUR.

2. **„Bandomojo modelio, siekiant efektyvinti bendruomeninės veiklos stiprinimo savivaldybėse priemonės administravimą, konsultantas“**, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal nevyriausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2023-2025 metų veiksmų plano konsultanto 2023 m. atrankos konkursą.

Projekto tikslas – vykdyti konsultavimo veiklas ir efektyvinti Priemonės 17-oje savivaldybių (Birštono, Elektrėnų, Ignalinos, Kaišiadorių, Kauno miesto, Kėdainių, Klaipėdos miesto ir Klaipėdos rajono, Panevėžio, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono, Švenčionių, Tauragės, Trakų, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono, Zarasų rajono) administravimą, stiprinti bendruomenines organizacijas teikiant joms mentorystės paslaugas vykdant bendruomeninės veiklos stiprinimo projektus ir skatinti vietos bendruomenių įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus. Įgyvendinant projekto tikslą, buvo:

- ✓ 17-oje savivaldybių suteiktos bendruomeninių organizacijų kompetencijų tobulinimo ir konsultavimo veiklos teikti kokybiškiau parengtas paraiškas, informacinių renginių metu skatinamas vietos bendruomenių atstovų įsitraukimas į sprendimų priėmimo procesus, įsitraukimas į įvairesnes bendruomenines veiklas, numatytoms veikloms suteikiant patrauklumo, populiarumo, formuojant teigiamą bendruomenės įvaizdį;
- ✓ parengta visa su konkursiniais kvietimais reikiama dokumentacija ir rekomendacijos paraiškos ir sąmatos pildymui;
- ✓ paskelbti kvietimai teikti paraiškas minėtose 17-oje savivaldybių ir gautos 325 paraiškos, užtikrinta nuosekli komunikacija ir viešinimas;
- ✓ įvertinta visų gautų paraiškų atitiktis formaliesiems kriterijams, atliktas paraiškų ekspertinis vertinimas, vertinimai pristatyti savivaldybių komisijų posėdžiuose ir visos gautos paraiškos su vertinimais perduotos atitinkamoms savivaldybėms;
- ✓ vykdoma projektų vykdytojų mentorystė, siekiant gerinti jų vykdomų projektų kokybę, viešinimą ir skatinant vietos bendruomenių įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus;
- ✓ atsitiktinės atrankos būdu buvo atrinkti projektai ir vykdomas planinis jų įgyvendinimo monitoringas (stebėseną), siekiant projektuose užsibrėžtų tikslų bei rodiklių įgyvendinimo pažangos;
- ✓ parengtos Priemonės įgyvendinimo rekomendacijos savivaldybių administracijoms bei bendros rekomendacijos dėl Priemonės įgyvendinimo savivaldybėse tobulinimo.

Projekto trukmė: 2023 m. gegužės 16 d. – 2023 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 163.591,80 EUR.

3. Visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„EUROPE DIRECT“ (Klaipėdoje)** administravimas – tai integruoto EUROPE DIRECT informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos. EUROPE DIRECT suteikia naudos vietas bendruomenėms ir ES institucijoms organizuodama praktinius seminarus ir kitus renginius apie ES aktualijas, taip pat skatindama piliečių dialogą apie Europos ateitį ir kviesdama visus gyventojus įsitraukti į diskusijas, įskaitant ir konferenciją dėl Europos ateities. EUROPE DIRECT centrai reguliariai teikia svarbią informaciją apie ES politikos prioritetus ir sprendimus vietas žiniasklaidai ir kitiems informacijos sklaidėjams, įtraukia juos į savo veiklą su visuomene. Klaipėdos EUROPE DIRECT kartu su dar 9 EUROPE DIRECT Alytuje, Kaune, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose, Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir Visagine priklauso ~ 500 EUROPE DIRECT informacijos centrų tinklui visoje ES.

Projekto trukmė: 2021 m. gegužės 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. Metinis biudžetas 2023 metams – 30.400,00 EUR.

4. Visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„Europe Direct“ (Marijampolėje)** administravimas – tai integruoto Europe Direct informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos. EUROPE DIRECT suteikia naudos vietas bendruomenėms ir ES institucijoms organizuodama praktinius seminarus ir kitus renginius apie ES aktualijas, taip pat skatindama piliečių dialogą apie Europos ateitį ir kviesdama visus gyventojus įsitraukti į diskusijas, įskaitant ir konferenciją dėl Europos ateities. EUROPE DIRECT centrai reguliariai teikia svarbią informaciją apie ES politikos prioritetus ir sprendimus vietas žiniasklaidai ir kitiems informacijos sklaidėjams, įtraukia juos į savo veiklą su visuomene. Marijampolės EUROPE DIRECT kartu su dar 9 EUROPE DIRECT Alytuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose, Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir Visagine priklauso ~ 500 EUROPE DIRECT informacijos centrų tinklui visoje ES.

Projekto trukmė: 2021 m. gegužės 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. Metinis biudžetas 2023 metams – 30.400,00EUR.

5. Partnerio teisėmis NIPC dalyvauja Europos Socialinio fondo agentūros **„Alternatyvių investicijų detektorius“ (AID)** projekte.

Projekto tikslas – plėtojant socialinės integracijos paslaugas didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką ir atskirtį patiriančių asmenų galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenėje ir darbo rinkoje.

Pagrindinė projekto veikla – socialinių inovacijų platforma, į kurią kviečiame viešuosius ir privačius juridinius asmenis teikti projektines idėjas socialinės integracijos paslaugų tekimui. Kvietimas teikti projektines idėjas paskelbtas 2020 m. rugpjūčio 4 d. Pareiškėjai savo idėjas galėjo teikti iki 2022 m. rugsėjo 30 d. Projektas įgyvendinamas Europos socialinio fondo agentūros ir vykdomas kartu su partneriais: Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centru, Nacionaline nevyriausybių organizacijų koalicija, NVO teisės institutu, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu, Lietuvos negalios organizacijų forumu, Vilniaus universitetu.

Projekto trukmė: 2020 m. birželio mėn. 8 d. – 2023 m. gruodžio mėn. 15 d.; bendras projekto biudžetas 3.995.566,00 EUR.

DARBAS SU SAVIVALDYBĖMIS

Per 2023 m. buvo tęsiamas darbas su savivaldybėmis, savivaldybių NVO tarybomis ir visus metus buvo teikiamos nuolatinės konsultacijos savivaldybėms ir nevyriausybinėms organizacijoms dėl NVO ir NVO tarybų veiklos stiprinimo, plėtros, viešųjų paslaugų „perdavimo“ galimybių NVO sektoriui bei aktyvesnio jų įtraukimo tiek į paslaugų teikimą, tiek ir į sprendimų priėmimo procesus.

Kaip ir kasmet nuo 2015 metų buvo renkama informacija apie visų 60 savivaldybių biudžetų paskirstymą viešųjų paslaugų teikėjams (biudžetinės, viešosios įstaigos ir kiti nepriklausomi teikėjai), analizuojama savivaldybių pažanga įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, t. y. kiek lėšų skirta biudžetinėms ar kitoms pavaldžioms įstaigoms, o kokia dalis skirta nepavaldžioms organizacijoms (NVO, bendruomenėms ir pan.). Toliau renkama ir analizuojama informacija už paskesnius metus.

NIPC atstovai dalyvavo įvairiose pačių savivaldybių organizuotose konferencijose, seminaruose, pasitarimuose ir kituose renginiuose įvairiose savivaldybėse.

ADVOKACIJA IR ATSTOVAVIMAS

Atstovavimas valstybės institucijose. Nuo 2020 metų NVO sektoriaus atstovavimo centrinės valdžios institucijose funkcijas ir pozicijas NIPC perdavė [Nacionalinei NVO koalicijai](#), kurią NIPC inicijavo įkurti ir koordinavo jos veiklą nuo 2009 metų iki 2019 metų gruodžio mėn., kuomet NVO koalicija pradėjo veikti kaip atskiras juridinis asmuo. NIPC yra šios koalicijos asocijuotas narys.

Atstovavimas komisijose, darbo grupėse; pasiūlymų teisės aktams teikimas.

- Nuo 2023 m. liepos mėn. NIPC direktorė Olga Žuravliova yra Nevyriausybinių organizacijų tarybos prie LR Vyriausybės narė (2019-2023 m. pakaitinė narė). Daugiau informacijos apie NVO tarybą ir vykusius posėdžius – [ČIA](#);
- NIPC viešosios politikos analitikė Inga Aksamitauskaitė yra Klaipėdos regiono plėtros tarybos partnerių grupės narė, o 2022 m. pirmą pusmetį pirmininkavo grupės veiklai (2018-2019 m. Klaipėdos regiono tarybos narė);
- NIPC nuo 2021 m. liepos mėn. Vyriausioje tarnybinės etikos komisijoje yra registruotas įtakdarys ir pagal šį statusą, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymu, turi teisę teikti pasiūlymus valstybės institucijoms dėl teisės aktų keitimo. NIPC parengtų ir pateiktų pasiūlymų teisės aktams metinę ataskaitą galima rasti [VTEK SKAIDRIS](#) sistemoje. Per 2023 m. buvo pateikti šie teisės aktų pasiūlymai:
 - o Pateiktos rekomendacijos LR Užsienio reikalų ministerijai Asociacijų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų veiklos projektų, kuriuos įgyvendinant tikslinga dalyvauti Užsienio reikalų ministerijai, paraiškų teikimo ir atrankos procedūroms.
 - o Pateiktos rekomendacijos LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir 17-ai Lietuvos savivaldybių dėl Nevyriausybinių organizacijų veiklos stiprinimo 2023–2025 metų veiksmų plano 2.1.1.1 priemonės „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ bandomojo modelio įgyvendinimo aprašo.
 - o Pateiktos rekomendacijos Zarasų rajono, Utenos rajono, Alytaus miesto ir Alytaus rajono, Elektrėnų NVO taryboms dėl nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo įgyvendinimo.
- NIPC direktorė Olga Žuravliova ir regionų politikos ekspertas Ričardas Diržys yra Europos socialinio fondo agentūros projekto „Alternatyvių Investicijų Detektorius“ (AID) projektinių idėjų vertinimo ekspertų komisijos nariai;
- NIPC direktorė Olga Žuravliova ir NIPC viešosios politikos analitikė Inga Aksamitauskaitė yra Lietuvos ir tarptautinių investicijų finansavimo konkursų projektų vertinimo ekspertės / komisijos narės;

- NIPC direktorė Olga Žuravliova yra LR Teisingumo ministerijos darbo grupės narė (stebėtoja) dėl 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plane;
- Nuo 2023 m. NIPC viešosios politikos analitikė Inga Aksamitauskaitė išrinkta tarptautinio tinklo AGNA valdybos nare ir aktyviai dalyvauja tinklo valdyme bei Teisėtumo, skaidrumo ir atskaitomybės bei Išteklių darbo grupių veikloje.

RENGINIAI

Sausio – gruodžio mėn. NIPC nuolat teikia informaciją NVO instituciniams gebėjimams stiprinti telefonu, el. paštu, organizacijos tinklalapyje www.3sektorius.lt ir realiu laiku socialiniame tinkle Facebook – <https://www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras/>

Fiziniai asmenys dažniausiai konsultuojami kaip įkurti nevyriausybinę organizaciją Lietuvoje, organizacijos informuojamos apie aktualius kvietimus finansavimui gauti (tai dažniausiai lankoma ir daugiausiai pasiekiamumų turinti rubrika), apie mokestinės aplinkos naujienas, apie organizacijų atsakomybę ir atskaitomybę bei kitas naujienas ir aktualijas, susijusias su pilietine visuomene. Vyksta nuolatinės konsultacijos ir metodinė pagalba regionuose veikiančioms NVO – dėl jų veiklų planavimo ir įgyvendinimo, skatinant partnerystę tarp skirtingų NVO, skatinant dalyvavimą skėtinėse organizacijose, viešųjų pirkimų, mokesčių ir raštvedybos klausimais, partnerių paieškos, lėšų pritraukimo, projektų rengimo klausimais ir t. t.

Vasario 27 d. pirmą kartą Lietuvoje minėjome NVO dieną. Šia diena siekiama suburti aktyvius Lietuvos žmones, organizacijas, kartu atšvęsti bei įprasmiti kasdienius piliečių organizacijų pasiekimus bei įkvepiančius darbus. Inicatyva minėti šią dieną gimė Vilniuje dar 2010 m. balandžio 17 d., kai oficialiai pasiūlė ir pripažino 12 šalių Baltijos jūros valstybių tarybos NVO forume, kurį tais metais organizavo Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras Lietuvoje. Pasaulinio pripažinimo ši diena sulaukė 2014 metais, kai atitinkamoms rezoliucijoms pritarė ir Jungtinės Tautos, Europos Sąjunga ir Šiaurės šalių ministrų taryba bei kitos pasaulinės organizacijos. Kartu su mumis Pasaulinę NVO dieną mini daugiau nei 89 pasaulio valstybių!

Kovo mėn. startavo 1,2 % GPM paramos skyrimo nevyriausybiniams organizacijoms kampanija, kurios metu kvietėme visus pasipuošti specialiai sukurtu (Vyriausybės pagalba) Facebook rėmeliu: http://www.facebook.com/profilepicframes/?selected_overlay_id=352923223536325

Kovo 23 d. surengti nuotoliniai [mokymai NVO apie projektų rengimą](#), suteikiant NVO atstovams teorinių ir praktinių žinių kokybiškai teikti paraiškas (253 registruoti dalyviai).

Balandžio 6 d. surengti nuotoliniai mokymai [NVO atskaitomybės klausimais NVO vadovams ir buhalteriams](#), suteikiant teorinių ir praktinių žinių apie administracinę atsakomybę ir atskaitomybę (267 registruoti dalyviai).

Balandžio 18 d. surengta [vieša konsultacija NVO vadovams ir jų buhalteriams](#) konkrečiai tik apie metines veiklos ir finansines ataskaitas (201 registruotas dalyvis).

Balandžio 28 d. buvo organizuota pirminė strateginio planavimo aptarimo sesija, kurios metu buvo aptarta NIPC ateities vizija.

Gegužės 29 – birželio 19 dienomis buvo organizuojami jau tradiciniiais tapę [regioniniai NVO tarybų forumai Lietuvos savivaldybėse](#), kurių metu buvo surengtos darbo sesijos su NVO tarybų nariais, aptariant NVO tarybų veiklos stiprinimo galimybes ir pateiktos rekomendacijos šių tarybų veiklos stiprinimui, pristatytos NVO sektoriaus aktualijos ir NVO įsitraukimas į viešųjų paslaugų teikimą konkrečiame regione, taip pat ir visos Lietuvos savivaldybių mastu. Regioniniuose NVO tarybų forumuose dalyvavo NVO

lyderiai, savivaldybių tarybų nariai ir administracijos atstovai. Bendras dalyvių skaičius – 367 dalyviai. Gruodžio mėnesį atrinktų 5 savivaldybių merams ir NVO taryboms buvo išsiųsti rekomendacijų dokumentai. Kitais metais bendradarbiaujant su NVO atstovais, ypač NVO tarybų pirmininkais, bus organizuojamos darbo sesijos pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui ir situacijos pažangos stebėjimui.

Gegužės – gruodžio mėn. NIPC kartu su partneriais Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga ir Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga, įgyvendinant pilotinį projektą „Bandomojo modelio, siekiant efektyvinti bendruomeninės veiklos stiprinimo savivaldybėse priemonės administravimą, konsultantas“ organizavo informacinius susitikimus – mokymus potencialiems pareiškėjams, o po konkurso paskelbimo bei administracinio ir ekspertinio vertinimų vykdė mentorystę projektų vykdytojams (nuotoliniai ir gyvi susitikimai). Suorganizuota 17 (savivaldybių) konsultacijų bendruomeninėms organizacijoms jų kompetencijų tobulinimo rengiant paraiškas klausimais, kuriose iš viso dalyvavo 310 asmenų. Visą informaciją apie pilotinį projektą ir organizuojamus renginius rasite [ČIA](#).

Rugpjūčio mėn. vyko antroji strateginė sesija NIPC strateginiam veiklos planui parengti su mokymais NIPC komandai.

Rugsėjo 11–12 d. NIPC atstovai dalyvavo Rygoje vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Partnerships for Democracy, Development and Peace“ (Partnerystės demokratijai, vystymuisi ir taikai).

Rugsėjo 15 d. NIPC atstovai dalyvavo Prahoje tarptautiniame simpoziume „Democracy in 21 st century: challenges for an open society“.

Rugsėjo 18–20 d. NIPC atstovai dalyvavo Briuselyje Europos piliečių forumo (European Civic Forum) (ECF) Generalinėje asamblėjoje ir kvalifikacijos kėlimo ir tinklaveikos puoselėjimo renginyje Europos piliečių akademijoje 2023.

Lapkričio mėn. Ukmergės NVO užsakymu buvo organizuoti mokymai paraiškų kokybės, vertinimo, ataskaitų teikimo, NVO įvaizdžio formavimo, skaidrumo ir kitais klausimais Ukmergės rajono nevyriausybinėms organizacijoms.

Lapkričio – gruodžio mėn. Kėdainių rajono savivaldybės užsakymu lapkričio 29 d. surengtas [Kėdainių regiono NVO forumas „Mes galime keisti\(s\)“](#), kuriame dalyvavo Kėdainių ir kitų rajonų nevyriausybinių organizacijų, savivaldybės administracijos atstovai, savivaldybės tarybos nariai ir kiti aktyvūs rajono piliečiai. Prieš forumą lapkričio 24 d. buvo organizuoti specializuoti mokymai Kėdainių NVO ir po forumo, gruodžio 8 d., mokymai savivaldybės atstovams.

Gruodžio 7 d., kaip ir kasmet, buvo surengtas Nacionalinis nevyriausybinių organizacijų forumas „NVO nomika“, į kurį užsiregistravo rekordinis skaičius dalyvių – 727, tiesioginę transliaciją specialioje forumo platformoje stebėjo virš 400. Forumo tikslas – aptarti NVO finansus ir NVO bei aktyvios pilietinės visuomenės kuriamą naudą valstybei, NVO atskaitomybę bei veiklos stiprinimo galimybes. Forume buvo pristatyti nauji ir esami NVO finansavimo šaltiniai bei sąlygos, kurias privalo atitikti visos NVO, siekdamos gauti Europos, Lietuvos ar užsienio valstybių finansavimą, verslo įmonių ar gyventojų paramą savo veiklos vykdymui. Forumo dalyviai – valstybės institucijų atstovai, merai, savivaldybių tarybų ir administracijų atstovai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, aktyvūs piliečiai. Visa informaciją apie forumą ir forumo metu pristatyti pranešimai skelbiami NIPC tinklapyje: <http://www.3sektorius.lt/nisc/nvo-forumai/> Forumo vaizdo įrašas viešai prieinamas NIPC YouTube paskyroje: <https://www.youtube.com/watch?v=Jb-TNqHfjxc&t=282s> Grįžtamojo ryšio apklausos duomenimis – 69 % dalyvavusių apklausoje nurodė, kad forumas pilnai atliepė jų lūkesčius, o net 97 % nurodė, kad pateikta informacija buvo naudinga.

TYRIMAI, ANALIZĖS

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu buvo atliktas Socialinės ekonomikos kuriamo indėlio į šalies bendrąjį vidaus produktą vertinimo metodikos parengimas ir socialinės ekonomikos sukuriamo indėlio į šalies bendrąjį vidaus produktą apskaičiavimo 2021 metais analizės atlikimas.
- [Analizė „Viešųjų paslaugų perdavimo NVO rodikliai savivaldybėse“](#). Pagal Nacionalinį pažangos planą siekiama, kad Lietuvos savivaldybėse viešųjų paslaugų teikimas bent 30 % būtų perduotas NVO ir bendruomenėms. Kasmet vykdomos analizės tikslas – įvertinti Lietuvos savivaldybių pažangą (60 savivaldybių) įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, įvertinant silpnąsias ir stipriąsias puses, galimybes bei grėsmes. Taip pat ir Nacionalinio valstybės biudžeto bei jo paskirstymo tarp LR Seimo, LR Vyriausybės ir 14 ministerijų ir įstaigų analizę. Išanalizavus surinktus ir gautus duomenis buvo parengta išsami valstybės institucijų duomenų bazė, kurioje surašytos visos valstybės ir/ar savivaldybių kontroliuojamos biudžetinės ir viešosios įstaigos, jų biudžetai kasmet nuo 2015 metų. Lyginamoji analizė – tai siekis įvertinti, kiek viešųjų paslaugų teikiama per valstybės institucijų įstaigas, o kiek jų yra perduota NVO ar bendruomenėms, kaip tai numato LR Vyriausybės programa. Išvada tokia, jog savivaldybėse viešųjų paslaugų perdavimas NVO siekia vos 10 % (iš planuojamų 15 %, 2025 metais ir 30 % - 2030 metais), todėl šioje srityje yra būtinas pro-aktyvus politikų, NVO atstovų darbas savivaldybėse. Regioninių, nacionalinių forumų metu, mokymų ir specialių pasitarimų metu savivaldybėms teikiamos rekomendacijos kaip gerinti NPP rodiklių pasiekimus.
- **Lapkričio – gruodžio mėn.** NIPC komanda įvertinusi neliečiamo kapitalo fondų (NKF) Lietuvoje steigimosi situaciją, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pateikė pasiūlymą dėl šių fondų duomenų atvėrimo „Registru centre“ ir inicijavo procedūrą, kad fondams, kurie neatitinka NVO apibrėžimo būtų panaikinta jų šiuo metu turima NVO žyma. Gruodžio 8 d. NVO tarybos posėdžio metu buvo pristatyta atlikta NKF analizė ir pateiktos rekomendacijos dėl šio finansinio instrumento, kaip vieno iš tvarių NVO finansavimo būdų, tobulinimo galimybių.

PASLAUGŲ TEIKIMAS

Savo lėšų diferencijavimui bei finansiniam savarankiškumui užtikrinti, be projektinės veiklos, kuri dažniausiai būna trumpalaikė, NIPC vykdo ir paslaugų teikėjo funkcijas:

- MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS (temos: NVO kompetencijų stiprinimas, NVO valdymas, projektų rengimas ir valdymas, finansinis raštingumas ir atskaitomybė, strateginis planavimas, bendradarbiavimas ir konfliktų valdymas, socialinio verslo plėtra, teisėkūra, advokacija ir t. t.)
- TYRIMŲ, ANALIZIŲ RENGIMAS
- KONFERENCIJŲ, FORUMŲ, SEMINARŲ IR KITŲ RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS
- VIEŠINIMO PASLAUGŲ TEIKIMAS
- SAVIVALDYBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DĖL VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ IR JŲ PERDAVIMO NEPAVALDIEMS SUBJEKTAMS METODIKOS IR ĮGYVENDINIMO PLANO RENGIMAS
- Ir kita.

Todėl kviečiame valstybės ir savivaldybių institucijų, NVO atstovus susisiekti su NIPC komanda ir aptarti kokių renginių, mokymų ar analizių reikėtų būtent Jums.

VIEŠINIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

1. Informacijos sklaida Lietuvoje

- ✓ Informacijos sklaida NIPC internetiniame puslapyje www.3sektorius.lt
- ✓ Informacija teikiama Facebook paskyroje: www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras
- ✓ Konsultacijos ir informacija taip pat teikiama kitomis informacijos priemonėmis (telefonu, el. paštu, kitomis elektroninėmis formomis)

NIPC dirba vadovaujantis Pasauliniu atskaitomybės standartu, turi įsidiėgęs tvarkas ir taisykles, kurios užtikrina veiklos skaidrumą bei gero valdymo principus ir aktyviai dirba šiomis temomis rengdamas mokymus nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) ir bendruomeninėms organizacijoms (BO).

2. Informacijos sklaida ir Lietuvos NVO sektoriaus viešinimas užsienyje

NIPC yra šių tarptautinių organizacijų narys:

- ✓ Pasaulio organizacijų asociacijos CIVICUS (World Alliance for Citizen Participation) narys;
- ✓ Europos Pilietiškumo tinklo (European Active Citizenship Network) narys;
- ✓ Europos piliečių forumo (European CIVIC Forum) narys;
- ✓ Citizens for Europe narys.

NIPC ir toliau aktyviai bendradarbiauja su CIVICUS Monitor tyrėjų komanda. [CIVICUS Monitor](#) yra pažangi mokslinių tyrimų priemonė, kuriama pilietinės visuomenės organizacijų. CIVICUS Monitor, stebinti asociacijų, taikių susirinkimų ir saviraiškos laisvę 198 šalyse ir teritorijose, gruodžio 6 d. naujoje ataskaitoje paskelbė, kad beveik trečdalis žmonijos šiandien gyvena šalyse, kuriose yra „uždara“ pilietinė erdvė. Tai didžiausias procentas – 30,6 % pasaulio gyventojų, gyvenančių labiausiai ribojančioje aplinkoje nuo pirmosios CIVICUS Monitor ataskaitos 2018 m. Tuo tarpu tik 2,1 % žmonių gyvena „atvirose“ šalyse, kur pilietinė erdvė yra laisva ir apsaugota, o tai mažiausias procentas iki šiol ir beveik perpus mažesnis nei prieš šešerius metus. Didžiuojamės, kad visų bendrų pastangų dėka 2023 metais Lietuvai pavyko išsaugoti atviros pilietinės visuomenės statusą.

2023 m. NIPC bendradarbiavo rengiant CIVICUS paraišką Europos Komisijos Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių (CERV) programai. EK sprendimas buvo palankus CIVICUS, todėl 2024 metais prasidės aktyvus bendradarbiavimas įgyvendinant paraiškoje suplanuotas veiklas.

NIPC ir Nacionalinė NVO koalicija aktyviai bendradarbiauja atstovaujant Lietuvos nevyriausybinių sektorių [CIVICUS AGNA](#) (Affinity Group of National Associations) veikloje. AGNA šiuo metu vienija 88 nacionalines asociacijas su atstovais iš 72 šalies (Afrikos, Azijos, Karibų jūros, Europos, Lotynų Amerikos, Šiaurės Amerikos ir Ramiojo vandenyno). NIPC viešosios politikos analitikė Inga Aksamitauskaitė 3 metų kadencijai išrinkta valdybos nare, todėl aktyviai dalyvauja tinklo valdyme bei Teisėtumo, skaidrumo ir atskaitomybės bei Išteklių darbo grupių veikloje.

Tęsiame narystę Europos piliečių forumo ([European CIVIC Forum](#)) tinkle. 2023 metais prisijungėme prie Dirbtinio intelekto teisėkūros (EU AI Act) ir Demokratijos paketo (EU Defence of Democracy Directive) darbo grupių, kurios parengė ir pateikė konsoliduotą tinklo narių nuomonę, rekomendacijas ir susirūpinimą atitinkamoms EU institucijoms. Bendros tinklo narių advokacijos ir įtakdarystės pastangos padėjo ir abu pilietinei visuomenei svarbūs dokumentai buvo priimti. Kadangi atsižvelgta buvo ne į visus tinklo teiktus pasiūlymus, darbo grupės ir toliau tęsia darbą ir rengia papildomus dokumentus, kuriuos planuoja Europos Komisijai ir Europos Parlamentui pateikti 2024 metų pradžioje.

Tarptautinių susitikimų, darbo grupių veikloje, konferencijų ar kitokio pobūdžio renginių metu įgytomis žiniomis dalinamės NIPC socialiniuose tinkluose arba mokymuose skirtuose Lietuvos NVO.

KITŲ METŲ PLANAI

NIPC planuoja ir toliau aktyviai dirbti NVO sektoriaus stiprinimo, teisinės ir mokestinės aplinkos gerinimo, NVO skaidrumo ir atskaitomybės standartų diegimo(si), savivaldybių NVO tarybų veiklos stiprinimo, viešųjų paslaugų perdavimo bei gero valdymo principų taikymo savivaldybėse ir partnerysčių bei tinklaveikos kūrimo srityse.

NIPC ir toliau planuoja dirbti su savivaldybėmis dėl viešųjų paslaugų perdavimo ir kokybės gerinimo procesų plėtros ir prisidėti prie valstybės atvirų duomenų politikos užtikrinimo.

NIPC ir toliau planuoja testuoti pilotinį projektą, stiprinant bendruomenines organizacijas savivaldybėse, užtikrinant kokybišką bendruomeninių organizacijų stiprinimo konkursinės priemonės įgyvendinimo procesą.

NIPC yra oficialus LR Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. patvirtinto 2021–2030 Nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų, uždavinių ir rodiklių sąrašo 8.6 uždavinio 8.6.3 poveikio rodikliu „Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybines ir bendruomenines organizacijas“ duomenų šaltinis.

Nacionalinis pažangos planas ir ilgalaikė strategija LT2030

- ✓ **8 tikslas.** Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą
- ✓ **8.6 uždavinys.** Gerinti viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų kokybę, didinti jų prieinamumą ir patrauklumą
- ✓ **8.6.3. rodiklis:** Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybines ir bendruomenines organizacijas, dalis
- ✓ **Reikšmė:** 7 % (2018 m.); 15 % (2025 m.); 30 % (2030 m.)
- ✓ **Duomenų šaltinis:** *Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro (NIPC) atliekamo savivaldybių biudžetų tyrimas*

NIPC taip pat vykdys kitus projektus ir veiklas, skirtas NVO sektoriaus ir pilietinės visuomenės stiprinimui.

Direktorė



Olga Žuravliova